Shri Raghunath Temple MSS. Library,
JAMMU

No. ४०६८

Title कौमार संहिता.

Author x

Extent ३८ Age x

Subject तन्त्रम्.

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

कौमारसंहिता

५०७८

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

॥श्रीगणेशायनमः॥ दोर्भ्यांविभ्राजमानंवरकनकमद
स्थूंलबलाभ्यांभुजाभ्यां॥ बीजापूरादिबिभ्रद्दशभुजल।
लितंवेदतुंडंत्रिनेत्रं॥ संध्यासिंदूरवर्णंमदनभरनमितं
तुंदिलंसम्मितंतं॥ कंठाद्र्द्धंकरींद्रंभवतियमधःस्तो
मिविद्यागणेशं॥१॥ समस्तायुधसंपूर्णंभुजद्वादशा
न्वितं॥ अधस्ताद्दंतिताकारमाद्यंवंदेगजाननं॥२॥ र
जताद्रितटेरम्येमुनिवृंदनिषेविते॥ कल्पद्रुमैःप

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

१ रिहूतेशिवेरेकनुकोज्वले ॥ ४ ॥ रत्नस्तंभसहस्रैस्तुशो ।
भितेरत्नमंडपे ॥ रत्नसिंहासनारूढं दृष्ट्वादेव्यामहे ।
श्वरं ॥ समागतोऽत्रब्रह्मास्मिन्प्रणिपत्यकृपानिधिं ॥ व
द्धांजलिपुटोभूत्वातुष्टावपरमेश्वरं ॥ ५ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ न
मःशिवायदेवायसच्चिदानंदमूर्तये ॥ नमोवेदांतवे ।
द्याययोगिनांगुरवेनमः ॥ ६ ॥ नमस्तेचंद्रचूडायलोका
नुग्रहकारिणे ॥ ब्रह्मविष्णुस्वरूपायसर्वभूता ।
१

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

त्मनेनमः ॥ ७ ॥ एवंस्तुत्वामहादेवंप्रणमेतेमुहुर्मुहुः
॥ प्राहगंभीरयावाचाभगवान्भक्तवत्सलः ॥ ८ ॥ स्वा
गतःकिंतवव्यसनंकश्चित्कृष्टिः क्रियास्तुवास्तोत्रे।
णानेनतुष्टोस्मिकिमागमकारणं ॥ ९ ॥ इत्युक्तवंतं
देवेशंविधाताव्यक्तमब्रवीत ॥ नवाच्यमिदंदेवेशत्वा
याविश्वात्मनाप्रभो ॥ १० ॥ त्वत्प्रसादाद्दर्शनान्यत ॥ किं
फलमादृशांमहंत ॥ था तंपिष्योतुमिछामिरहस्यंमन।

२ ष्यिते॥११॥उपासितव्योदेवेशःसर्वैरपिचदेवतैः॥महा
मायामहाविद्यादेवीविश्वमयीकिल॥१२॥माययानि
र्मितंसर्वंजगदेतच्चराचरं॥इत्युक्तंभगवतापूर्वंपरब्रह्म
मयीतिवा॥१३॥तस्याविघ्नेश्वरंदेवंश्रीविद्यासहितंप
रं॥तन्मंत्रंयंत्रादिपुरश्चरणालक्षणं॥१४॥सर्वंवदस्वत्वं
कृपयापाहिमांभक्तवत्सल॥ईश्वरउवाच॥शृणुब्रह्मन्नयथ
न्यायेविद्यागणपतिंप्रभुं॥१५॥सर्वैश्वर्यप्रदंदिव्यंसर्वा

२

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

लोकविमोहने ॥ धर्मार्थकाममोक्षाणां साधने सर्वसि-
द्धिदं ॥ २६ ॥ ऋषिर्विघ्नगणेशस्य दक्षिणामूर्तिरुच्यते ।
छंदोस्य देवी गायत्री देवो विघ्नेश्वरः ॥ २७ ॥ गं बीजं ह्रीं त-
तः शक्तिर्विनियोगः प्रजने ॥ पंचबीजसमायुक्तं ॐमि-
त्यादि षडंगकं ॥ २८ ॥ अस्य ध्यानं प्रवक्ष्यामि विघ्नगण-
पते प्रभोः ॥ करीन्द्रवदनं देवं त्रिनेत्रं चंद्रमौविरं ॥ अध-
स्ताद्वनिताकारं सिंदूरारुणविग्रहं ॥ २९ ॥ उत्तुंगस्तन-

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

मारोघइत्नभूषणाभूषितं ॥ क्वणत्किंकिणिकाकांची
माणिनूपुरभूषितं ॥ २० ॥ वीजापूरंगदामिक्षुचापंशूला
द्विवारिजे ॥ पाशोत्पलेचव्रीह्यग्रंस्वदंतंरत्नकुंभकं ॥ २१
॥ विभ्रत्समंकंकरांभोदसैरुभ्यांद्देमशृंखलो ॥ विभ्राजमा
नेविघ्नेशंध्यायेत्सर्वार्थसिद्धये ॥ २२ ॥ एवंध्यात्वाजपे
न्नित्यंप्रातःषोडशवारकं ॥ सर्वान्कामानवाप्नोतिवि
घ्नेशःप्रसीदति ॥ २३ ॥ मंत्रोद्धारंप्रवक्ष्यामिविघ्नराजस्य ३

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

धीमते ॥ प्रणवं पंचवीजानि विद्याप्रथमखंडतः ॥ २४ ॥
गणपतेश्चतुर्थ्यंतं द्वितीयं खंडमुद्धरेत ॥ वरदं हृदयमुच्चा । मु
र्थ्यं तृतीयं खंडमुच्चरेत ॥ २५ ॥ पश्चात्सर्वजनमितिवशमा
ानयसंस्तुते ॥ स्वाहेत्युक्त्वा गणेशस्य मंत्रोयं सर्वसिद्धिदं ।
॥ २६ ॥ धनधान्यप्रदं सद्य सर्वलोकवशंकरं ॥ आयुष्करं मज
ावृद्धिकरं व्याधिविनाशकृत ॥ २७ ॥ इमं मंत्रं प्रगृह्णीयात्सं
स्तुरोमुखसंस्तुते ॥ गुणान्विते गणाधीशं भक्तं मंत्रे विचक्ष

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

८. णं ॥ २८ ॥ दयान्वितं प्रशांतं च पारं पर्य्यंक्रमान्वितं ॥ सम्य
क्ज्ञात्वा प्रगृह्णीयाद्विद्यां गणपतेः प्रभो ॥ २९ ॥ उभामपि
गृह्णीयाद्गुरुं संभ्यां सर्वसिद्धये ॥ उभयोरैक्यसंबंधाद्दस्य
सिद्धमीरितं ॥ ३० ॥ अरिक्तपाणिर्गत्वा तु मंत्रार्थं गुरुसं ।
निधौ ॥ गुरुं संतोषयन्यस्माद्गृह्णीयान्मंत्रमुत्तमं ॥ ३१ ॥
इति श्रीकौमारसंहितायां महाशिवब्रह्मसंवादे वि
घारदस्य विद्यागणेशमंत्रोद्धारो नाम प्रथमोद्धारः १ ८

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

अथातः संप्रवक्ष्यामि पुरश्चरणलक्षणं ॥ पर्वताग्रे नदी
तीरे सिद्धदेवालये गृहे ॥ १ ॥ एकांते विजने स्थाने शुचौ दे
शे विशेषतः ॥ आसीनः प्राङ्मुखो भूत्वा चासने कच्छपा
सने ॥ २ ॥ एकदेवं रमयेवापि जपेन्मंत्रस्य सिद्धये ॥ अनाम
नस्थो यः कुर्याद्धि मे मंत्रजपं नरः ॥ ३ ॥ देव्वायासपरंत
स्य देवता नं प्रसीदति ॥ दर्भासने एकमेकं स्यात्स्वर्मोत्त
ष्टगुणं भवेत ॥ ४ ॥ विष्टरे षोडशगुणं कमप्रोन्नेशतगुणं भवेत

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri .

५ उपविश्यासने शुद्धे गुरुं ध्यात्वा समाहितः ॥ ५ ॥ श्रीगुरुं
परमं चैव परापरगुरुं ततः ॥ योनिमुद्रां प्रदर्श्याथ नम
स्कुर्यात्स्वमूर्द्धनि ॥ ६ ॥ ततो गणपतिं दुर्गां क्षेत्रपालं स
रस्वतीं ॥ दक्षवामांसजान्वोश्च न्यसेद्दहनपूर्वकं ॥ ७ ॥
धर्माद्यञ्चाधारशक्त्यैव नमोऽन्त्यासनं प्रति ॥ षडङ्गमातृ
कयान्यासप्कुंकुंमन्यासमाचरेत् ॥ ८ ॥ अकारादिक्ष
कारान्तं मूलमन्त्रेण विन्यसेत् ॥ ततः प्रथमखण्डं च खण्ड

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

द्वयमतः परं ॥ ९ ॥ बिंदुत्रयमातृकयाकुंकुमं न्यासमुत्तमं ॥ एवं न्यस्य महाख्यासे मेत्र न्यासमथाचरेत ॥ १० ॥ अष्टोत्त रं सहस्रं तु जपेन्मंत्रं मन्यधीः ॥ दशांशं तर्पणं चैव होमं ब्रा ह्मणभोजनं ॥ ११ ॥ एवं कृते तर्पणांतं न्यसनं जपकाले तु संप्र ते ॥ अंत्यया मेममारभ्य जपेद्वा सूर्यदर्शनात ॥ १२ ॥ गंधोद केमकर्पूरं मदयुक्तं मपुष्पकं ॥ मंत्रस्थितानां मयाचैतु कोस्य वाप्यर्घ्यमृन्मये ॥ १३ ॥ बिंदुत्रिकोणषट्कोणं अष्टषोडशा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

पत्रके ॥ हृत्तत्रयं च धराणीमदनत्रयमेकवा ॥ २४ ॥ वस्त्रवि
धारणाश्चास्य पूजायेत्रमेतिस्मृतं ॥ एतद्यंत्रंजलेन्यस्यवि
धूराजमतर्पयेत ॥ २५ ॥ मंत्रन्यासंततःकृत्वाध्यात्वाविघ्ना
गणेश्वरं ॥ तर्पयेन्मस्तकेतस्यरत्नकुंभाभिषेचनं ॥ २६ ॥ द
त्वैवंतर्पयेन्नित्यमष्टोत्तरशतंपुनः ॥ तर्पणांनेतुनैवेद्यंन
ालिकेरसकांदकं ॥ २७ ॥ जपादौचतथाकुर्याद्विघ्नेशायम
हात्मने ॥ अयुतंनित्यंकुर्याज्जपंमंत्रस्यसिद्धये ॥ २८ ॥ प्र

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

सादार्थं गणेशस्य प्रवक्ष्ये होमसुत्तमं ॥ कुंडे सलक्षणे कृ ।
त्वा मेखलात्रयशोभितं ॥ १९ ॥ अरत्निमात्रविस्तीर्णं चतु
रस्रं समं ततः ॥ कुंडं संप्रोक्ष्य विधिवल्लिपित्वा समयाक्षे
त ॥ २० ॥ बिंदु त्रिकोणषट्कोणमष्टपत्रं तु विन्यसेत ॥ ।
कुंडे विष्णुप्रतिष्ठाप्य तदृग्णांशं परित्यजेत ॥ २१ ॥ पर्युक्ष
वपरीस्तीर्य्य प्रकुर्यात्पात्रसाधनं ॥ प्रणीतां प्रोक्षणीं ।
चैव आज्यस्थालीं स्नुवं जुहूं ॥ २२ ॥ कुंडस्यांतरतो ब्रह्मन

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

८ संसाध्यं विधिपूर्वकं ॥ पवित्रवत्यां प्रोक्षण्यामापूर्य्य स-
लिलेन ततः ॥ २४ ॥ आपो देवीरिति प्रोक्ता आपो वै स्तुलज्ज-
पै ॥ प्रोक्षितास्तु त्रिभिः प्रोक्ष्य पंचशुद्धिं विधाय च ॥ २५ ॥ प्र-
णीतास्तु समापूर्य्य वरुणोसीति मंत्रतः ॥ अग्रेरुत्तरत-
स्याप्य वरुणं परिपूजयेत ॥ २५ ॥ अथाज्यसंस्कारांतान्तु
कृत्वा स्रुक्स्रुवमार्जनं ॥ अंतर्वेदिस्या देवं च दर्भैः सं-
मार्जयेत ॥ २६ ॥ परिधीन्परिधायाथ इध्मानग्नौ समर्प्य ८

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

येत ॥ अथाग्निं मंत्रन्यासं च कृत्वा ध्यात्वा समाहितः ॥ २७ ॥
आवाह्य जिह्वासं पूज्य मूर्तिरिष्ट्वा ततः परं ॥ आधारौ चाज्य
भागौ च हुत्वाग्निं परिपूजयेत ॥ २८ ॥ पीठपूजां ततः कुर्याद्वि
द्याग(ण)पतेः प्रभोः ॥ सुधा समुद्रमभ्यर्च्य कल्पवृक्षांस्ततः परं
॥ २९ ॥ मणिद्वीपं तथा ब्रह्मन पृथ्वीद्वीपावती पुनः ॥ रत्न
मंडपमध्ये तु रत्नसिंहासनं तथा ॥ ॐ ॥ आधारशक्तिं संपू
ज्य मूलप्रकृतिमेव च सर्वं रजस्तमश्चैव तीव्राद्यान वसू

४

क्रयत्र॥३१॥धर्मादीनप्यधर्मादीन[illegible]र्गी परिपूज्ययथा।

क्रमे॥ध्यात्मानमंतरात्मानेपरमात्मानमेवच॥३२॥ग।

वेक्रमेणासंपूज्यदेवंविघ्नागणेश्वरं॥गणानांत्वेतिमंत्रे

स्मपुष्पैराद्दृदयेत्प्रभुं॥३३॥द्वादशभुजमरुणाभंगजवद

नेवरदमेगनाकारं॥दिव्यमणिभूषितंगंदेवंविघ्नागणे

श्वरंदेवं॥३४॥एवंध्यात्वागणाधीशंसंपूज्यविधिपूर्वं।

के॥ध्याज्याहुतिंजुतेब्रस्पन्नस्रष्टोतरशतंसुधी॥३५॥। ४

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

अष्टौइष्यैर्जुहुतेव्रसन॥अष्टोत्तरशताज्जुहुतिंपुनस्थ्यान्याज्जुहुतिं
कार्यांद्वाविंशत्संप्रविधौ॥३५॥परिवारानविनाकार्या
न्मूलमंत्रेणबुद्धिमान॥पुरश्चरणहोमेतुपरिवारान्नचा
र्चयेत॥३७॥पूर्णाज्जुहुतिंजुहुतेमंत्रेंजनम्बाषोडशवारकं॥प्रा
यश्चित्ताज्जुहुतिंकुर्य्यान्महाव्याहृतिपूर्वकं॥३८॥पायसा
न्नैरपूपैश्चपानीयैरमृतोपमैः॥प्रसन्नपूजासंकल्पासतो
बूलेनिवेदयेत॥३९॥पूर्ववत्पुनरभ्यर्च्यकुर्यात्पुष्पांजलिं

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

५ प्रभो॥ भगवंतमथध्यात्वापंचमुद्राप्रदर्शयेत॥ ७०॥ सा
१ गुणंनिर्गुणीकृत्यसच्चिदानंदविग्रहं॥ वामनासापुटा
नैवहृत्पद्मेभावयेत्प्रभुं॥ ७१॥ चिन्मयत्वमनुप्राप्यपरि
वारान्वितोभवेत॥ ममहृत्कमलेप्राप्यस्थितोभवविं
नायकः॥ ७२॥ इतिजप्त्वास्वमात्मानमर्चयेद्गंधपुष्पकैः
॥ वह्निमात्मनिसंयोज्यमंत्रमेतमुदीरयेत॥ ७३॥ ॐभूर्
भुवःस्वरोमाग्नयग्नेउपतिष्ठस्वात्मानंपाहिमे॥ इत्युक्त्वा ५

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

प्रजपेन्मूलमंत्रं शान्त्यनुरूपतः ॥ ८४ ॥ इत्येवं मंडले कुर्यादास्त
रणामुत्तमे ॥ स्वयं कर्तुमशक्तश्चेदुपायं प्रब्रवीमि ते ॥ ८५ ॥ वि
धातोगशमनैश्च विधातेत्र विचक्षणैः ॥ साधुभिर्जपशीलै
श्च जपतर्पणहोमकं ॥ ८६ ॥ कारयेन्मंडले भक्त्या अर्धमंड
लमेव वा ॥ चतुर्भिर्ब्राह्मणैर्वापि सम्यगाचार्येणसमन्वितं ॥ ८७
॥ कलौ चेत्त्रिगुणं कुर्यात जपतर्पणहोमकं ॥ अन्यैर्वा ।
कारयेद्भक्त्या समं व्याख्याया श्चतुर्गुणं ॥ ८८ ॥ सूर्योदये समार

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

१०

न्यपामामान्पूर्वेसमाचरेत ॥ ऋत्विजंस्तथाचार्यंगंधपुष्पाद

तादिभिः ॥ ८९ ॥ आरभ्यर्त्विवङ्गत्याध्याय विघ्नगणेश्व

रं ॥ पायसान्नैः फलापूपैर्भक्ष्यैर्भोज्यैःश्च भोजयेत ॥ ५० ॥ म

दक्षिणांकंताम्बूलेननत्वा तेभ्योम[illegible]रं दिने दिने ॥ जपत

पंणाद्धोमंच गृह्णीयाद्दानपूर्वकं ॥ ५१ ॥ जपतर्पणाद्दोमंच

सर्वं विघ्नगणेश्वरं ॥ दास्यामिदक्षिणांगृह्णनत्वमंदेवः

प्रसीदतु ॥ ५२ ॥ एवमुच्चार्ययेन्मंत्रंगृह्णीयात्सफलंफा ।

१०

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

लं॥ सद्यः प्रसन्नो भगवान सर्वकामान्प्रयच्छति॥५३॥
सिध्येति सर्वकर्माणि निश्चयेति रिपवर्तस्यां॥ नंदर्शेमगणाधीशः सर्वा... स्यमवेद्ध्रुवं॥५४॥ इति श्रीकौमारसंहितायां पुरश्चरणविधिर्द्वितीयोध्यायः॥२॥ पूजाविधानकं ब्रह्मन प्रवक्ष्यामि तवाग्रतः॥ पूजामात्रे नाणेसंतुष्टः सुप्रसन्नो भवेद्ध्रुवं॥५५॥ पार्श्वं दंष्ट्रं सूर्यग्रहणे नु काशपो सद्दसलिंगार्चनमर्चेद्वा॥ विवर्चनं विघ्नपतेस्वविधा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

११ पूजाकलांशैलसमानमेति॥५५॥इदंरहस्यंपरमंसुगुह्या।
द्गुह्यंतरंवरं॥धर्मार्थकाममोक्षाणांकारणंवसमसाधनं
॥५६॥आकारंरोगदरणंसर्वशत्रुविनाशनं॥अंत्यया
मेसमुत्थायपूजाकर्मसमारभेत॥५७॥एकांतेविजने
स्थानेशुचौदेशेविचक्षणाः॥गोमयेनसमालिप्यदि।
व्यधूपैःसुधूपकैः॥५८॥उपविश्यासनेरम्येप्राङ्मुखोवा
दङ्मुखोपिवा॥करशुद्धिंविधायाथमातृकान्यासमा ११

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

चरेत ॥ ५५ ॥ विन्यस्य स्वस्य देहे तु कुंकुमन्यासमाचरेत
॥ विंबे वाद्ये मचक्रे वा रजते वाथ ताम्रके ॥ ५६ ॥ आत्म
पूजां पुरा कुर्यात् चक्रपूजां ततः परं ॥ रत्नसिंहासने ध्या
त्वा पीठपूजां च पूर्ववत ॥ ५७ ॥ मध्ये विघ्नेशमावाह्य गा
णानां त्वेति मंत्रतः ॥ अशेषगुणकल्याणविद्यागण
पते विभो ॥ यावत्पूजां करोम्यत्र तावत्त्वं सुस्थिरो भव ॥ ५८ ॥ २१
इति पुष्पांजलिं दत्त्वा पद्ममुद्रां प्रदर्शयेत ॥ ५९ ॥ अथ

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

१२ सर्पंतुयेभूतायेभूताभुविसंस्थितां॥येभूताविघ्नकर्ता
रःस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया॥६४॥अपसर्पंतुयेभूताइति
भूतशुद्धिंसमाचरेत॥पुरःशंखंप्रतिष्ठाप्यविचतुः।
कोणमंडले॥६५॥गंधतोयैःसमापूर्यधेनुमुद्रांप्रद।
र्शयेत॥गंगेचयमुनेचेतितीर्थान्यावाह्यचार्चयेत्तं॥
स्वात्मानंपूजयेद्द्रव्यपूजोपकरणानिच॥पाद्यार्घ्यमा
चमनीयंचमधुपर्कादिकंविभो॥६६॥दत्वावस्त्रगंध १२

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

पुष्पाभिर्धूपदीपौर्वैः समर्प्ययेत ॥ पूजाद्रव्यं समानीय ।
द्वीरं त्रिमधुरान्वितं ॥ ३६ ॥ द्रव्यपूजितकुंभं तु गंधपुष्पैः
समर्प्ययेत ॥ दर्शयेत धेनुमुद्रां च योनिमुद्रां ततः परं ॥ ३७
॥ अमृतीकरणं कुर्यान्मुद्रामेतामुदीरयन ॥ हंसः शु
चिषदित्युक्ता मंत्रं द्विर्मारनंतरं ॥ ३८ ॥ त्र्यंबकं च ततो जा
प्यामृतो ऽद्भवमंत्रकं ॥ जप्त्वा पुनस्तु संपूज्य अमृतेना
चयेद्विभुं ॥ ३९ ॥ सौवर्णां राजतं ताम्रं कांस्यं वा नालिकेर

१३ रजे ॥ पात्रपंचमापूर्यं सुधया विघ्ननायकं ॥ ७२ ॥ अर्च्चये
त्तुष्य विंदाभ्यां त्रिंदारं समर्च्चयेत ॥ माषपूपं नियम्या
थमोदकैः पानकादिभिः ॥ ७३ ॥ पायसान्नैः फलयुतैर्नै
ववगैर पूपकैः ॥ कर्पूरमिश्रतांबूलैर्निवे विधिवत्तथ
ा ॥ ७४ ॥ नीराजनेन ततो दत्वा परिवारांस्ततोर्चयेत ॥
कोणाग्रेतरोमूलेरमांचैव रमापतिं ॥ ७५ ॥ दक्षिणावा
टमूले च गिजां गिरिजापतिं ॥ पश्चिमे स्थपत्यमूले च र १३

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

तिंरतिपतिंतथा॥७६॥उन्नरेत्तुप्रियंगैश्चमूलेमुर्विराद्द
कें॥ततोपाशानिदिग्भागेषुष्टिदेवंगणाधिपं॥७७॥च
तुर्वारंसमभ्यर्च्यंतत्रश्रीपादुकामिति॥अमृतेवामद्द
स्तेनअन्येनकुसुमानि॥७८॥गृहीत्वाभ्यर्च्येयेद्देवंत्रि
वारंमूलविद्यया॥त्वंत्वंवाचमहादेवींप्रीत्यंवाचमनो
मवां॥७९॥चतुर्वारंसमभ्यर्च्येगणेशंमूलविद्यया॥।
अथषट्कोणकेब्रह्मनयनेर्षण्मीष्ठुनेक्रमात॥८०॥

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

१४ ऋद्धिमामोददगणपं समृद्धिं च प्रमोदकं ॥ कांतिं च समु
खं चैव मदनावतिं दुर्मुखं ॥ ३१ ॥ मदद्रवां विघ्नकं च द्रं
द्राविणीं विघ्नकर्तृकं ॥ वसुवीरे समभ्यर्च्य त्रिवारं गणना
यकं ॥ ३२ ॥ षट्कोणाग्रे यजेद्दन्त्या लक्ष्मीं देवीं सरस्व
तीं ॥ कांतिं कीर्तिं तथा पुष्टिं तुष्टिं चैव यथाक्रमं ॥ ३३ ॥ व
सुवीरे समभ्यर्च्य त्रिवारं गणनायकं ॥ षट्कोणबाह्य
तो ब्रह्मन्वसुधारां समर्चयेत् स्वकां ॥ ३४ ॥ वसुमत्यापघ्ननि १४

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

धिंद्वदयाघस्तमर्चयेत ॥ ततोर्चयेन्महामायां महाकाली
लीं चमालिनी ॥ ५५ ॥ मोह्विनीं मोगिनीं विद्यांदेवीं संपू
जयेत्क्रमात ॥ चतुर्थावरणे पष्ठ अष्टपत्रमथार्चयेत ।
॥ ५६ ॥ वक्रतुंडं गणेशं च एकदंष्ट्रकमेव च ॥ महोदरं च
विघ्नेशं लंबोदरगणाधिपं ॥ ५७ ॥ गजवक्त्रं च विका
टं विराजं तथैव च ॥ धूम्रवर्णं गणाधीशमर्चयेच्च य
थाक्रमे ॥ ५८ ॥ चतुर्वारं समभ्यर्च्य गणेशं जपविद्यया

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

१५ अनंगकुसुमां देवीं तथा चानंगमेखलां ॥८९॥ अनंग

15 मदनां चैव अनंगमदनातुरां ॥ अनंगरेखां देवीं च त

थैवानंगवेगिनीं ॥९०॥ अनंगकुशलां देवीं तत्था

नंगमालिनीं ॥ चक्रवारं समभ्यर्च्य गणेशं मूलविद्य

॥९१॥ श्रीपात्रे बिंदुनादेव मन्येन परिवारकं अर्चयेत्त

ड्डकामुक्तादिव्यपुष्पाक्षतादिभिः ॥९२॥ इति श्रीकौ

मारसंहितायां पूजनं नाम तृतीयोध्यायः ॥३॥ अथा १५

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

तः संप्रवक्ष्यामि पंचावरणपूजने ॥ अष्टपत्रान्हृदिः ब्रह्मा
नमितांगादि भैरवान ॥ ५३ ॥ अं असितांग रुरुश्चंड उन्मत्तः क्रोध
उन्मत्तसंज्ञकः ॥ भीषणश्चैव कपाली संहाराश्चाष्ट भैरवा ॥
॥ ५४ ॥ अभ्यर्च्य पादुकां भक्त्या चतुरवारं तु पूर्ववत ॥ ब्रा
ह्म्याद्या मातरः पश्चात्पूजनीयाः क्रमेण तु ॥ ५५ ॥ ब्राह्मी
देवी श्री पादुकां पूजयामिति ॥ चतुर्वारं समभ्यर्च्य ग
णेशं मूलविद्यया ॥ ब्राह्म्याद्या मातरः सवाहना साभु
सर्वा

१६ धामपरिवारांपूजितांमंत्र॥ इतिप्रथमावरणाद्दिनवा

16 वरणांतंपूजयेत॥ अथषोडषपत्रेषुअष्टावरणपूजनं॥

अथवश्यंप्रवक्ष्यामिमंत्रमेतदनुत्तमं॥ विंदुत्रिकोण

षट्कोणमष्टपत्रंततोवहिः॥ अष्टकोणंतुतद्बाह्येभूपुरे

णोववेष्टयेत॥ विंदुमध्येगणेशंतुवेदवीजंत्रिकोणकं॥ मं

त्राद्दराणिषट्कोणेअष्टपत्रंजनाधिप॥ स्वाद्यंतमष्टको

णेचभूपुरेसाध्यनामकं॥ मंत्राद्दराणिसर्वाणिकामवी १६

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ञ्जोतरेलिखेत ॥ अष्टपत्रे अष्टकोणे च विद्यामंत्रं समंततः ।
॥ एवं लिखित्वा विधिवत्प्राणस्थापनमाचरेत ॥ रक्तपु
ष्पैः समभ्यर्च्य समराज्ञं प्रपूजयेत ॥ पायसान्नैश्च पूपैश्च क
दलीफलमोदकैः ॥ सतांबूलैश्च नैवेद्यैर्जपेत्पंचसहस्र
कं ॥ धारयेद्दक्षिणे हस्ते यंत्रमेतदनुत्तमं ॥ राजा वा तद
मात्यो वा ये चान्ये ह्युपजीविनः ॥ नरा नार्यश्च विविधा
मृगा वा पक्षिणस्तथा ॥ ते सर्वे स्ववशं यांति समराज्ञ

१७ सं० श० प० तैः ॥ अथवालिखि(वि)ष्टंत्रंचंदनेकुंकुमान्विते ॥ मका-
पूंरेमदस्तेलिखित्वायंत्रमुत्तमं ॥ साध्यनामसमायुक्तंप्रा-
णैंस्थापनेनतथा ॥ संपूज्यचगणाधीशंजपेदष्टसहस्रका-
कं ॥ तच्चंदनंगृहीत्वातुनिजगेहेविलेपयेत् ॥ तद्दर्शनेनत-
दाघ्राणाज्जैधस्यचमदामते ॥ नराणांयेश्चविवर्णामदन-
ालसमंमानमा ॥ सर्वंतस्यवशंयांतिनात्रकार्याविचार-
णाः ॥ शालिपिष्टंसमानीयघृतशर्करयान्वितं ॥ साध्य १७

17

रूपाकृतिंकृत्वास्थितेमंदाग्निनापुनः॥गृहीत्वामंत्रमा
लिख्यसाध्यवामभुजःपरं॥ जपेदष्टसहस्रंतुजपांतेभद्र
येत्स्वयं॥मतस्यवशमायांतिमरणांतेनसंशयः॥द्वैमेर
जनतान्मेवावश्ययंत्रेसमालिखेत॥संपूज्यधारयेद्यस्तु
त्रैलोक्यंतस्यवशंभवेत॥अन्येषुभद्रभोज्येषुवश्ययंत्रे।
समालिखेत॥संपूज्य॥अष्टोत्तरशतेजप्त्वाप्राशं[ये]त्साध्य
पूर्वकं॥ततस्तद्गणात्स्ववशंयातियावद्देहोत्रविद्यते॥मा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

सितंमंत्रितंब्रह्मनयंत्रंसाध्यसमन्वितं॥धृत्वागछेत्स।
भामध्येसभातस्यवश्यंभवेत॥पयघत्स्मृत्वाजपेन्मंत्रंत।
त्रसिद्धिश्चतद्घ्राणात॥अथाकर्षणकर्माणिविचित्रा।
णिवदामिते॥पूर्ववद्यंत्रमालिख्यसाध्यनामसमन्वितं॥
वीजाक्षराणिसर्वाणिमायावीजेनवेष्टयेत॥मंत्रांतेवि।
लिखेद्धस्मनसाध्यमाकर्षयेतिच॥पूर्ववद्यंत्रंजनयेद्यंत्रंस।
माढंविधिपूर्वकं॥रक्तपुष्पैःसमभ्यर्च्यसिद्धान्नंतुनिवे

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

दयेत ॥ सशालितंडुलप्रस्थं तदर्धं मुद्गभिन्नकं ॥ चतु

ष्पलं गुडे प्रोक्तं तन्मानं नालिकेरकं ॥ मुष्टिमात्रं मरी

चं स्यात्तदर्धं सैंधवं रजः ॥ तदर्धं जीरकं दद्यात्कुडवं गो

घृतं विदुः ॥ गोक्षीरेणास्वमात्रेण संयोज्य कमलासन ॥ मं

दाग्निना पचेदेवं मिष्टान्नमिदमीरितं ॥ अमृतेन सम

मेतस्माद्विद्धि ग्रामस्यप्रियावहं ॥ साध्यसमायाति मा

ध्यवान्नात्र संशयः ॥ तद्यंत्रं समालिख्य भूर्जपत्रे वि

१९ शेषतः ॥ मधुकलसेसमानीयकुर्यात्साध्याकृतिंशिवां ॥ ।
यंत्रेसंपूजयित्वातुतत्कुशेसंनिवेशयेत ॥ परंडदंडेनिदि
ध्यदीर्घेस्फूर्यप्रतापयेत ॥ दीपतस्यजपेन्नित्यंसाध्यनाम
समन्वितं ॥ शीघ्रमायातियुवतीमदनाकुलमानसा ॥ ।
वामपादरजोग्राह्यतस्मिंन्नंमैममालिखेत ॥ साध्यनाम।
समायुक्तंजपेदष्टसहस्रकं ॥ सद्यःमायसमायातिनसंदे
होत्रविद्यते ॥ विघ्नेश्वरंसमासाद्यसंपूज्यविधिपूर्वकं ॥ सा १९

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

धं स्मृत्वा जपेन्मंत्रं समायाति न संशयः ॥ इति श्री कौमार संहितायां चतुर्थोध्यायः अथातः संप्रवक्ष्यामि स्तंभनं स

र्वसंभवं ॥ पूर्ववद्यंत्रमालिख्य बीजमंत्रपुरःसरं ॥ मंत्राद्धरा

णि विलिखेद्दस्याणि बीजमध्यतः ॥ प्राणसंस्थापनं कृ

त्वा साध्यनामसमन्वितं ॥ पूजयेत्समरांश्च पीतपुष्पैर्वि

शेषतः ॥ आयसे ताम्रपात्रे वा भूर्जपत्रेथ लेखयेत ॥ अ

ष्टोत्तरजपेन्नित्यमष्टोत्तरसहस्रकं ॥ रणभूमौ लिखेद्यंत्रं बलिं

ढे

२.

२०

दत्वा विशेषतः ॥ सेनाः स्तंभं समायाति चतुरंग समन्विता
॥ नगरं नगरांतस्या मसभा मध्ये सभा सरः ॥ दे वेषु शालभादी
निमार्गे चोरमृगीनपि ॥ स्तंभयेत्सकलानत्र मात्रकार्या
विचारणा ॥ वृषभस्य सकृद्दुग्धया वर्द्धमाननात्पुरः ॥ पिंडा
कारं ततो दग्धा भौमवारे विशेषतः ॥ पंचे भस्मा निसे लि
ख्य साध्यनाम समन्वितः ॥ प्राणापतीष्टां हत्वा तत्पीतपु
ष्पे समर्चयेत ॥ कुंकुमेन समालिख्य जपेदष्ट सहस्रकं । २.

शिवायां धारयेद्यंत्रे लोकस्तंभनसंशयः ॥ गजयुद्धे मेषयुद्धे
नरयुद्धे न परस्परं ॥ यंत्रधारणमात्रेण स्तंभनं प्रति योगिनः
॥ बहुना किमहोक्तेन स्तंभं शृणु पयजा ॥ आनयेति म
नुष्याणां स्तंभयेति पदद्वयं ॥ साध्यनाम समायुक्तं जपेत्स्तं
भनकर्मणि ॥ केवलं जपमात्रेण स्तंभयेन्नात्र संशयः ॥ शृ
णु बक्ष्यन्त्र वक्ष्यामि शत्रोरुच्चाटनं परं ॥ पूर्वं यंत्रमालि
ख्य साध्यनाम पदे लिखेत ॥ मंत्राक्षराणि सर्वाणि वायु

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

२१ वीजेनवेष्टयेत॥ प्राणसंस्थापनंकृत्वाकृष्णपुष्पैःसमर्च
21 येत॥ संपूज्यनवरात्रेतुनित्यमष्टसहस्रकं॥ जीर्णपत्रा
णिसंगृह्यतृणावन्नौस्थितानिच॥ श्मसाननीलिकामू
लेरथवन्नेस्यमूलकं॥ करवीरस्यपर्णानिसर्वेवैस्थिसा
मरे॥ कुलिकोदयवेलायांदुर्गोकाल्यालयेहरेत॥ तड्
स्यकृष्णवस्त्रेणसंगृह्यार्घेत्रपूर्वकं॥ विभीतकत्वचाव
ध्वाशत्रुगेहेविनिक्षिपेत॥ शत्रुःसर्ववंधुभिःसार्द्धंदेशा २१

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ब्री
तस्मगतोभवेत ॥ यत्रकुत्रापिसंस्थाप्यंतत्तद्दृष्टयेतद्दणाणात ॥ उ
च्चाटनपदंप्रोक्ताकेवलंजपमात्रतः ॥ उच्चाटनंभवेत्सद्यः ॥ श
त्रूणांनात्रसंशयः ॥ इतिश्रीकौमारसंहितायांपंध्या सर्वलो ।
कोपकारार्थंप्रवक्ष्येकमलानन ॥ विशेषेणनृपाणांचसर्वसौ
भाग्यप्रदायकं ॥ यंत्रतंत्रैविनासद्यःसर्वकर्माणिसाधितं ॥
होमंवक्ष्यामिदेवस्यविद्यागणपतेर्विभोः ॥ विधायहोम ।
कुंडंतत्रचरस्रंत्रिमेखलं ॥ अरत्निमात्रंदिग्भागेकुर्यात्कर्मोत्त
तु

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

२२ रूपतः॥ स्वार्थेत्वरत्निमात्रंस्यात्परार्थेद्विगुणंभवेत्॥ देव
22 ालयेपरार्थेचेत्स्वार्थेचेन्निजवेश्मनि॥ कुंडंवह्नेस्समादाय
सम्मृज्यपरिविच्यच॥ कुर्यादपिमुखंवेद्यस्यनकाष्ठैःस्वज्ञानु
रूपतः॥ आचार्यस्त्वेगणोवापिकुर्यादग्निमुखक्रियां॥ कुंडे।
सिंहासनेध्यात्वापीठंकुर्यादनुक्रमात्॥ सर्वांस्तन्मार्गेणाभ्य
र्चेध्यात्वाविघ्नगणेश्वरं॥ गणानांत्वेतिचाथवाद्यमूलमंत्रे
णाचापरे॥ अर्घ्यपाद्यादिकंदत्वागंधपुष्पैःसमर्चयेत्॥ द २२

त्वा धूपं च दीपं च नालिकेरं तथार्घ्यं येत् ॥ पायसापूपकद-
लीफलाद्यानि वेद्य च ॥ अष्टोत्तरशतं त्र्यक्षं यो द्वाज्याहुति-
सुधीः ॥ षोडशनालिकेरानो द्विगुणं कदलीफलं ॥ शार्क-
राजपृथुकमोदकैर्मधुसर्पिषा ॥ अष्टद्रव्याणि संयोज्य
जुनेदुवरसंख्या ॥ अवराणां सहस्रं च मंडलं होमयेत्सु-
धीः ॥ नवावरणपूजां च कृत्वा भक्तिपुरःसरं ॥ सर्वान्कामा-
नवाप्नोति विघ्नेशः सुप्रसीदति ॥ पुत्रार्थी वरपुत्रं च

२२ 93

नार्थी धनसंपदः ॥ निगडाच्च विमुच्येत महारोगाच्च रोगि
णः ॥ यंयं प्रार्थ्य यजते ब्रह्मन्वशमाप्नोति तत्क्षणात ॥ मंदे
हो नात्र कर्तव्यः सत्यमेवं वदाम्यहं ॥ अयुतैः पद्मपुष्पै
श्च होमयेद्धा विभूतये ॥ जातिपुष्पैर्यजेद्विद्वान राज
वश्येन संशयः ॥ कुटजैश्चंपकैर्हुत्वा महदैश्वर्यमाप्नु
यात ॥ करवीरस्य पुष्पेण हुते शत्रुविनाशनं ॥ रक्तवर्णै
र्हुते ब्रह्मंहोम वस्त्रादि लभ्यते ॥ हुतु मालस्य पुष्पाणि २२

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

भूषणादीनिलभ्यते॥जपापुष्पहोमेनविघ्नेशःसुप्रसी
दति॥कौशेयपुष्पैर्जप्त्वातुयोगसिद्धिमवाप्नुयात॥पी
तपुष्पैर्जप्तेनित्यंवैरिवाकस्तंभनेभवेत॥अर्कपुष्पेणाज
प्त्वातुशत्रोस्तापज्वरोभवेत॥उन्मत्तपुष्पैर्जप्त्वातुरिपो
रुन्मादकारणं॥लाजत्रिमधुरैर्जप्त्वासर्ववश्यकरंभवेत
॥कल्हारोत्पलहोमेनराजस्त्रीवश्यतांव्रजेत॥दरिद्राचू
र्णहोमेनतुत्रैलोक्यस्तंभनेभवेत॥दूर्वायुग्मंजुहुतेत्सघःस

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

वेरोगविनाशनं॥ गुडूच्यघृतहोमेन मृतोवापिसजीवति।
आज्यमिश्रतिलैर्हुत्वा रिपुनाशोनसंशयः॥ परमात्मेन
हुयाद्दक्षोनरशांतेसुधीः॥ मंडलेनभुवेन्नूनंपशुधान्य।
समृद्धिमान॥ विप्रश्राद्धहोमंकृत्वातुपश्चात्सर्वंसमारभेत।
विनाविप्रश्राद्धहोमेनकर्मतन्निष्फलंभवेत॥ इतिश्री
कौमारसंहितायांषष्ठोऽध्यायः॥६॥ भूपतीनांहितार्थ
ायहोमंवक्ष्यामि पिशुजकेवलंहोममात्रेणसर्वंसाम्रा।

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

न्यदायकं गजवृद्धिकरं श्रीमदश्ववृद्धिकरं परं प्रजावृ।
द्धिकरंचैव आत्मवृद्धिकरंतथा एतत्सर्वंभवेद्दत्तन्नि।
त्यहोमान्नसंशयः नित्यहोमंतुवक्ष्यामियथावत्कथ्य।
यामिते अरत्निद्वयमात्रेतकुंडेसंस्थाप्यपावकं कुंडस्या
नरभागेतुकुंभमेकंविनिक्षिपेत विघ्नेशप्रतिमांकुर्या
द्वात्रिंशांगुलसंख्यया गणेसंस्थापनेकृत्वास्थाप्यकुंडे
गणेश्वरं गंधपुष्पैःसमभ्यर्च्यधूपदीपंप्रकल्पयेत नैवे

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

घंविधिवत्कृत्वापायसापूपमोदकैः ॥ ततोकथंचनिवेद्या।
थजातोहोमंसमाचरेत् ॥ वेदिकाग्निमुखंकृत्वापीठपूज
ांविधायच ॥ आवाह्यचगणाधीशंदत्वाचार्घ्यादिकंत
था संपूज्यविघ्नगणपंनवावरणपूर्वकं ॥ आज्याहुति
नतंकुर्यात्घृतमणोन्नरस्तथा ॥ आचार्यस्त्वथहोमान्तेकृ
त्वातद्विधिपूर्वकं ॥ ऋत्विजोंचतद्भिःस्तकहोमकर्मसमाच
रेत् ॥ अष्टद्रव्यैर्हुतेब्रह्मनणोन्नरसत्वकं ॥ पश्चादाज्याहुतिं।

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

कुर्यात् आचार्यपूर्ववत्त्वयं ॥ विघ्नेश्वरसमाराधनवारण

पूर्वकं ॥ प्रसन्नपूजां संकल्प्य पायसापूपमोदकैः ॥ पानि

यैः पानकाद्यैश्च विघ्नराजं प्रपूजयेत् ॥ ततः पुष्पांजलिं कृ

त्वा पश्चमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ नत्वा नैःक्षत्वा गणाधीशं ध्यात्वा

चिन्मयमव्ययं ॥ वाम नासापुटेनैव हृत्पद्मे योजयेत् प्रभुं

॥ पुष्पैरात्मानमभ्यर्च्य यथाशक्ति जपेत् प्रभुं ॥ यजमानस्त

द्धोमांते विनयेन समन्वितः ॥ विघ्नेश्वरं होमकुंडे आचार्य

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

२६

26

मदितं तथा ॥ सम्यक प्रदक्षिणां कृत्वा दद्याद्वाचार्यदक्षिणां ॥ स्तु
त्विजां तत तथा दद्यान्नित्यं भक्तिपुरःसरं ॥ आचार्यायोयद्विगुणि
तं स्त्रविजाय समं समं ॥ ब्राह्मणान भोजयेन्नित्यं सममप्यक्षे
दिने दिने ॥ एवमेवं च होमेन सर्वकार्यार्थसिद्धये ॥ आयुर्वृ
द्धिकरं सोदा दादपमृत्युविनाशनं ॥ पूर्वोक्तं सर्वकर्माणि स
फलानि नसंशयः ॥ संग्रामे विजयं चैव होमं सर्वशत्रुनिवर्हणं ॥
संग्रामसमये नित्यं समावाष्टगणेश्वरं ॥ होमशालां प्रकुर्वी

२६

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

तचतुंषष्टिपदान्वितं॥ चतुरस्रमयंचैवचतुर्द्वारसमन्वितं॥
वितानदर्पणोभ्राजकदलीतोरणान्वितं॥ तन्मध्येहोमा
कुंडंतुद्विगुणंनित्यंकुंडतः॥ मेखलात्रयसंयुक्तंकर्तृरत्निसमंत
तः॥ कुंभस्योत्तरभागेतुस्थापयेत्कुंभपंचकं॥ विघ्नेशःप्रति
मांकुर्यांद्विगुणांनिर्होमतः॥ प्राणसंस्थापनंकृत्वाकुंडम
ध्येप्रनिक्षिपेत॥ अर्चयेद्गंधपुष्पाद्यैर्धूपदीपैःप्रपूजयेत॥
नैवेद्यंविधिवत्कृत्वाहोमकर्मसमापयेत॥ आचार्यस्तस्य

चिर्भूत्वा दौमवस्त्रोत्तरीयकः ॥ कूर्मासनेन समास्याय कुर्या
न्याजपादिकं ॥ कुंडं वह्निप्रतिस्थाप्य कुर्यादग्निमुखं क्रमा
त ॥ आगग्निमुखं कृत्वा ततो मूलविद्यया ॥ अष्टोत्तरसह
स्रं तु कुर्यादाज्याहुतिं विधे ॥ तत्त्वत्रिदशभिः सार्द्धंस्याष्टा
मस्याहुतिं हुतेतत ॥ नित्यं षोडशमादस्संहोमयेद्विधिपूर्वकं
प्रत्येकं तु जपं कुर्यान्नित्यमष्टोत्तरं शतं ॥ कुंडस्य पश्चिमे भा
गे तंडुले मंडिते विधौ ॥ प्रदात्म पूजयेन्नित्यं आदित्यादि

यथाक्रमं ॥ पायसान्नैरपूपैश्च विघ्नेशाय निवेदयेत ॥ अष्टो
त्तरसहस्रं तु राज्ञौ कुर्यात्तु तर्पणं ॥ ऋत्विग्भिर्जापयेन्मंत्रमष्टो
त्तरसहस्रकं ॥ विभीतकसमिद्भिश्च होमयेदयुतत्रयं ॥
वे मंडले होमेन नूनं शत्रुपलायनं ॥ विघ्नेश्वरप्रसादेन शत्रु
र्नाशं प्रणश्यति ॥ ब्राह्मणान्भोजयेन्नित्यं विघ्नेशमपि पूज
येत ॥ होमांते दक्षिणां दद्याद्गंधपुष्पैः समर्चयेत ॥ आचार्यो
यज्ञांते निष्कं चर्त्विग्भ्यः षोडशः क्रमात ॥ उक्तसंग्रामविज

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

यं साध्यः साम्राज्यदायकौ ॥ सर्वैश्वर्यप्रदं दिव्यं सर्वशत्रुपा-
लायनं ॥ इति कौमारसंहितायां सप्तमोध्यायः ७ संवत १९
८२ ज्येष्ठकृष्ण १० शुभम

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri